[2022] 19 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 757

ਮੈਸਰਜ਼ ਦਿੱਲੀ ਏਅਰਟੈਕ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ

ਬਨਾਮ

ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ

(2009 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 24)

ਅਕਤੂਬਰ 14, 2022

[ਐਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਜ਼ੀਰ, ਏ. ਐਸ. ਬੋਪੰਨਾ ਅਤੇ

ਵੀ. ਰਾਮਾਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894 – ਐਸ.ਐਸ.11ਏ, 17 (3ਏ) - ਕੀ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਵੰਡ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ 80□ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ; ਕੀ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਧਾਰਾ 11ਏ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ: 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਵਿਵਸਥਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਅੱਸੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਟੈਂਡਰ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਕੇ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) ਦੀ ਲੋੜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਵੇਸਟਿੰਗ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਜੇ ਲੋੜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਂਡਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਅੱਸੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਕਾਇਆ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਤਾਂ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਏ ਦੀ ਸਖਤੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸੰਪੂਰਨ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇ ਵੈਸਟਿੰਗ - ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894 – ਧਾਰਾ 17 (1), (3ਏ) – "ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ", "ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ", "ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ" – ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ: 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ "ਹੋਵੇਗਾ" ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ "ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ" ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਵੇਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸ. 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਆਖਰੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ "ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ - ਇਹ ਸ਼ਬਦ "ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ" ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਉਪ ਧਾਰਾ (3ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਜੁਰਮ ਹੈ - ਇਸ ਲਈ, (1) 80% ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ (2) ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਅਤੇ (3) ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਇੱਕ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸੰਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ - ਧਾਰਤ: ਜੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਰਥ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਅਰਥ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਾਹਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਏ ਅਤੇ 31ਏ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ

ਆਯੋਜਿਤ: 1.1 ਜੇ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਸਧਾਰਨ ਅਰਥ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਅਰਥ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਾਹਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 9][767-ਬੀ-ਸੀ]

1.2 ਆਮ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 5ਏ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 16 ਰਾਹੀਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਕਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ, ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਲਈ, 24.09.1984 ਤੋਂ 1984 ਦੇ ਐਕਟ 68 ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 11ਏ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਜੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਵਿਕਲਪ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕਰੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਇਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖੇਗੀ ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 11] [769 ਐਫ-ਐਚ; 770-ਏ-ਬੀ]

1.3 ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਚੰਗਾ ਹੈ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 11ਏ ਦੀ ਸਖਤੀ ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗੀ।

ਤੁਰੰਤ, ਜੋ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਆਮ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਾਂਗ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਯੂਸਫਭਾਈ ਨੂਰਮੁਹੰਮਦ ਨੰਦੋਲੀਆ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 11ਏ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਸਥਾਰਤ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ਸੁਪਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਤੋਂ, ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰੀ ਸੀ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) 1984 ਦੇ ਐਕਟ 68 ਦੁਆਰਾ 24.09.1984 ਤੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ 80% ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 31 (2) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 31 ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ 80%, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਈ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਟੈਂਡਰ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ। ਜੇ ਟੈਂਡਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ "ਹੋਵੇਗਾ" ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ "ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ" ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਵੇਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦਰਅਸਲ, ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਆਖਰੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਵੈਸਟਿੰਗ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਇਸ ਬਾਰੇ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸ਼ਬਦ "ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ" ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ (1) 80% ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ (2) ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਅਤੇ (3) ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਇੱਕ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ, ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਲੋੜੀਂਦੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਧਾਰਾ 5ਏ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇ ਕੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 12] [770 ਸੀ-ਐਚ; 771-ਏ-ਬੀ]

1.4 ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਿੱਥੇ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 5ਏ ਅਧੀਨ ਲੋੜ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 17 (1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 9 ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਕੱਲੇ ਚੁੱਪ ਰਹੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ 80% ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਰਾਹੀਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 17 (4) ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਘੋਸ਼ਣਾ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖਣ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ 80% ਟੈਂਡਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ 'ਲੈਪਸਿੰਗ' ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ "ਬਿਲਕੁਲ" ਅਤੇ "ਲੈਪਿੰਗ" ਸ਼ਬਦ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦੇ. 24.09.1984 ਤੋਂ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਾ 17 ਵਿੱਚ ਦੋ ਤੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਰਹਿ ਸਕੇ। ਇਕ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਦੂਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) ਪਾ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ 80% ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ 80%, ਜਿਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਸਿਰਫ ਜੇ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੇਸਟਿੰਗ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਧਾਰਾ 11 ਏ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ. ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਬਾਕੀ 20% ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਅਤੇ 34 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਢੁਕਵਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। [ਪਾਰਸ 13-15] [771-ਬੀ-ਐਚ; 772-ਏ-ਸੀ]

1.5 ਧਾਰਾ 11ਏ ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 (1) ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕੁਆਇਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਉਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਭਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ 80% ਟੈਂਡਰ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਂਡਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰਵ-ਲੋੜੀਂਦੀ ਸ਼ਰਤ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਆਪਣਾ ਚਰਿੱਤਰ ਗੁਆ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਲਾਭ ਸਿਰਫ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ ਦੇ 'ਵਿਕਾਰ' ਨੂੰ 'ਗੁਣ' ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਧਾਰਾ 17 (3ਏ) ਦੀ ਲੋੜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 11ਏ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ। ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਲਾਭ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਹੈ। ਸਤਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੈਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਲਈ ਧਾਰਾ 11ਏ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 17 (3ਏ) ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਤਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੈਨ ਇਹ ਅਨੁਪਾਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਹਿਤ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਜੇ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਸਿਰਫ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। (ਪਾਰਸ 17, 20)[772-H; 777-F-H]

***ਸਤਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ* (1993) 4 ਐਸਸੀਸੀ 369: [1993] ਸੁਪ 2 ਐਸਸੀਆਰ 336 - ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।**

1.6 ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਜੇ ਇਹ ਐਕਟ, 1894 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪਰੀ ਮੈਟੇਰੀਆ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸੰਭਾਵਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਕੇਸ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 11ਏ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਅੱਸੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਟੈਂਡਰ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਕੇ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਵੇਸਟਿੰਗ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਲੋੜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਂਡਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਅੱਸੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਕਾਇਆ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਏ ਦੀ ਸਖਤੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 11ਏ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਢਾਲਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: ਉੱਤਰਦਾਤਾ 09.06.2008 ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤਾਰੀਖ ਸਮਝਣਗੇ ਅਤੇ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਕਟ, 1894 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਪਦੰਡ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਗੇ। ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ 17.04.2002 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਕੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 04.02.2003 ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਤਾਰੀਖ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵਾਂ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ।

ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਸਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਮੁੜ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 25 ਅਤੇ 26] [779-ਡੀ-ਐਚ; 780-ਏ-ਐਫ]

ਕੈਫੀ ਬੋਰਡ, ਕਰਨਾਟਕ, ਬੰਗਲੌਰ ਬਨਾਮ ਵਪਾਰਕ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਕਰਨਾਟਕ ਅਤੇ ਹੋਰ **(1988) 3 ਐਸਸੀਸੀ 263: [1988]** *1 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 348; ਯੂਸਫਭਾਈ ਨੂਰਮੁਹੰਮਦ ਨੰਦੋਲੀਆ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਆਰ.* **(1991) 4 ਐਸਸੀਸੀ 531 : [1991] 1 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 158;** *ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਮਨੋਹਰਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (2020) 8 ਐਸਸੀਸੀ 129:* **[2020] 3 ਐਸਸੀਆਰ 1;** *ਲਕਸ਼ਮੀ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ* **(2015) 10 ਐਸਸੀਸੀ 241: [2015] 11 ਐਸਸੀਆਰ 179;** *ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਨਸੀਰੁਜ਼ਮਾਨ ਅਤੇ ਓਰਜ਼* **(1996) 6 ਐਸਸੀਸੀ 424: [1996] 5 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 435;** *ਵਿਭਾਗ। ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਬਨਾਮ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਪ੍ਰਧਾਨ* **(1995) 4 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਸੀ 268: [1995] 5 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 1;** *ਬੰਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਅਗਰਵਾਲ* **(2011) 5 ਐਸਸੀਸੀ 394: [2011] 7 ਐਸਸੀਆਰ 435 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।**

<u>ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ</u>

[1988] 1 ਪੂਰਕ। ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 328	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 19**
[1991] 1 ਪੂਰਕ ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 158	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 19**
[2020] 3 ਐੱਸਸੀਆਰ 1	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 19**
[2015] 11 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 177	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 19**
[1996] 5 ਸਪਲਿਊ. ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 435	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 19**
[1995] 5 ਸਪਲਿਊ. ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 19**
[2011] 7 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 435	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 19**
[1993] ਪੂਰਕ 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 336	**ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 20**

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2009 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 24.

2006 ਦੀ ਸਿਵਲ ਮਿਸਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 22251 ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 28.08.2006 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਸੁਧੀਰ ਚੰਦਰਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਰਾਕੇਸ਼ ਸਿੰਘ, ਅਰੁਣ ਕੇ ਸਿਨਹਾ, ਭਗਵਤੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਪਾਧੀ, ਅਚਿੰਤਿਆ ਦਵੀਵੇਦੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਨ।

ਰਵਿੰਦਰ ਰਾਏਜ਼ਾਦਾ, ਏਐਸਜੀ, ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਬਿਨੈ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ, ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਦਾਸ, ਨੇਹਾ ਦਾਸ, ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ, ਸਲੋਨੀ ਸ਼ਰਨ, ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਦੂਬੇ, ਅਸ਼ੀਵਾਨ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਵੈਦਰੁਤੀ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਕਮਲੇਂਦਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਦਿਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗਰਗ, ਧਨੰਜੇ ਗਰਗ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਗਰਗ, ਈਸ਼ਾਨ ਤਿਵਾੜੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?

ਏ. ਐਸ. ਬੋਪੰਨਾ, ਜੇ.

1. ਇਸ ਅਪੀਲ ਦਾ ਇੱਕ ਚੈੱਕ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੋ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜਾਂ (ਜਸਟਿਸ ਏਕੇ ਗਾਂਗੁਲੀ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਸਵਤੰਤਰ ਕੁਮਾਰ) ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 18.08.2011 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਏ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ, ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਏਕੇ ਗਾਂਗੁਲੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਐਕਟ, 1894' ਦੀ ਧਾਰਾ 17 (3ਏ) ਤਹਿਤ ਲੋੜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਏ ਤਹਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਗਰੰਟੀ ਦੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਭਾਵ 01.03.2006 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਸਲ ਤਾਰੀਖ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਗਿਣਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 4 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਸਵਤੰਤਰ ਕੁਮਾਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਕਤ ਸਿੱਟੇ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਸਨ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵੱਖਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਏ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 (3ਏ) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਸਮੁੱਚੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਜਾਂ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁੱਲ ਦਾ 80% ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਵਿਆਜ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

3. ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮਤਭੇਦਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਰੱਖਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੋ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

4. ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਈਏ। ਨਿਊ ਓਖਲਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ (ਨੋਇਡਾ) - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਉਦਯੋਗਿਕ ਲੇਆਉਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਯੂ.ਪੀ.-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, 17.04.2002 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 17 (1) ਅਤੇ (4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਏ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 22.08.2002 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖੇਤਰ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

5. ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵੱਡੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ, ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਪਿੰਡ ਹਲਦੌਨੀ ਅਤੇ ਪਰਗਨਾ ਦਾਦਰੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ 2-06-1/3-0 ਬੀਘੇ ਦੀ ਹੱਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ 'ਆਬਾਦੀ' ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੰਪਨੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਕਤ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 (1) ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਫਿਰ ਵੀ 04.02.2003 ਨੂੰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ. ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ 80٪ ਟੈਂਡਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਲੋੜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 11ਏ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। 1894 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 01.03.2006 ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

6. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 11ਏ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ***ਸਤਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ*** (1993) 4 ਐਸਸੀਸੀ 369 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 28.08.2006 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੁਪਰਾ ਵਜੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਤਿੰਨ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ***ਸਤਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ*** ਜੈਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਜਸਟਿਸ ਏਕੇ ਗਾਂਗੁਲੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗੈਰ-ਚੁੱਪ ਅਤੇ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਜਸਟਿਸ ਸਵਤੰਤਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ***ਸਤਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੈਨ*** (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 (3ਏ) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਹੱਕਦਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 11ਏ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਲਈ ਵਿਸਥਾਰਤ ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੀ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

7. ਉਪਰੋਕਤ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਧੀਰ ਚੰਦਰਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਰਵਿੰਦਰ ਰਾਏਜ਼ਾਦਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

8. ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਠਦੇ ਹਨ।

ਏ ਕੀ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ 80% ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਬੀ ਕੀ ਧਾਰਾ 11ਏ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸੀ. ਕੀ ਸਤਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੈਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

9. ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 11ਏ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 17 ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਰਥ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਅਰਥ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਾਹਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਹੈ:

"ਧਾਰਾ 11ਏ- ਉਹ ਮਿਆਦ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ-

ਕੁਲੈਕਟਰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਇਨਾਮ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਇਨਾਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1984 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਨਾਮ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ - ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਮਿਆਦ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

"ਧਾਰਾ 17- ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀਆਂ - (1) ਜਦੋਂ ਵੀ [ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ] ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਕੁਲੈਕਟਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਇਨਾਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 9, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ, [ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ]। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ [ਸਰਕਾਰ] ਕੋਲ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਜ਼ੁਰਮਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇਗੀ।

(2) ਜਦੋਂ ਵੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਦੀ ਦੇ ਚੈਨਲ ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਕਿਸੇ ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਣਕਿਆਸੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਕਾਰਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਨਦੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਜਾਂ ਘਾਟ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਸੰਪਰਕ ਜਾਂ ਪਹੁੰਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ, [ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ।

ਸਿੰਚਾਈ, ਜਲ ਸਪਲਾਈ, ਡਰੇਨੇਜ, ਸੜਕ ਸੰਚਾਰ ਜਾਂ ਬਿਜਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਢਾਂਚੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ, ਕੁਲੈਕਟਰ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਅਤੇ [ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ] ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ, ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ (ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ [ਸਰਕਾਰ] ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਜ਼ੁਰਮਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਬਾਰੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 48 ਘੰਟਿਆਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਜਾਂ ਇੰਨਾ ਲੰਬਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਕਬਜ਼ੇਦਾਰ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੇਲੋੜੀ ਅਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇ।

(3) ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਲੈਕਟਰ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਅਤੇ ਰੁੱਖਾਂ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ) ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਚਾਨਕ ਕਬਜ਼ੇ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 24 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ, ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਅਤੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

[3ਏ) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੁਲੈਕਟਰ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ-

(ਏ) ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅੱਸੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਟੈਂਡਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ, ਅਤੇ

(ਬੀ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੋ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਧਾਰਾ 31, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 31, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) (ਇਸ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

(3ਬੀ) ਧਾਰਾ (3ਏ) ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਧਾਰਾ 31 ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਵਾਧੂਤਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ]।

[(4) ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ 'ਤੇ, [ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ] ਦੀ ਰਾਏ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, [ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ] ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਅਤੇ, ਜੇ ਇਹ ਸਿੱਧਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ (ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1)।

10. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਐਕੁਆਇਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ, ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਉੱਘੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ***ਕੈਫੀ ਬੋਰਡ, ਕਰਨਾਟਕ, ਬੰਗਲੌਰ ਬਨਾਮ ਵਪਾਰਕ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਕਰਨਾਟਕ ਅਤੇ ਹੋਰ*** 1988) 3 ਐਸਸੀਸੀ 263. ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਣ ਲਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਜ ਕੋਲ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ. ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਏ ਅਤੇ 31 ਏ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਘੇ ਡੋਮੇਨ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

11. ਆਮ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 5 ਏ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 16 ਰਾਹੀਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਕਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ, ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਲਈ, 24.09.1984 ਤੋਂ 1984 ਦੇ ਐਕਟ 68 ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 11ਏ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ ਕਿ ਜੇ ਇਨਾਮ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਜੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਵਿਕਲਪ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕਰੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਇਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖੇਗੀ ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ***ਯੂਸਫਭਾਈ ਨੂਰਮੁਹੰਮਦ ਨੰਦੋਲੀਆ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ।*** (1991) 4 ਐਸਸੀਸੀ 531, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

12. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਚੰਗਾ ਹੈ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 11ਏ ਦੀ ਸਖਤੀ ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗੀ, ਜੋ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਆਮ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਾਂਗ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ***ਯੂਸਫਭਾਈ ਨੂਰਮੁਹੰਮਦ ਨੰਦੋਲੀਆ*** (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 11ਏ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਸਥਾਰਤ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ਸੁਪਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਤੋਂ, ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰੀ ਸੀ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) 1984 ਦੇ ਐਕਟ 68, 24.09.1984 ਤੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ 80% ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 31 (2) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 31 ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ 80%, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਈ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਟੈਂਡਰ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ। ਜੇ ਟੈਂਡਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ "ਹੋਵੇਗਾ" ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ "ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ" ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਵੇਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦਰਅਸਲ, ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਆਖਰੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਵੈਸਟਿੰਗ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਇਸ ਬਾਰੇ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸ਼ਬਦ "ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ" ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ (1) 80% ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ (2) ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ (3) ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਸੌਂਪਣਾ ਇੱਕ ਕ੍ਰਮ ਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ, ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਲੋੜੀਂਦੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਧਾਰਾ 5ਏ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇ ਕੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ।

13. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਿੱਥੇ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 5ਏ ਅਧੀਨ ਲੋੜ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਹੋਰ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 17 (1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 9 ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਕੱਲੇ ਚੁੱਪ ਰਹੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਹੈ।

14. ਇਸ ਲਈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਅਧੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ 80% ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਰਾਹੀਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 17 (4) ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਘੋਸ਼ਣਾ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

15. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਪੂਰਵਕ ਦੇਖਣ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ 80% ਟੈਂਡਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 11ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ 'ਲੈਪਸਿੰਗ' ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ "ਬਿਲਕੁਲ" ਅਤੇ "ਲੈਪਿੰਗ" ਸ਼ਬਦ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦੇ।

ਹੱਥ ਵਿੱਚ। 24.09.1984 ਤੋਂ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਾ 17 ਵਿੱਚ ਦੋ ਤੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਰਹਿ ਸਕੇ। ਇਕ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਦੂਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ 80% ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ 80%, ਜਿਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਸਿਰਫ ਜੇ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੇਸਟਿੰਗ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਕੱਲੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 11 ਏ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਬਾਕੀ 20% ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਅਤੇ 34 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਢੁਕਵਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

16. ਪਰ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 17 (1) ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜ ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ, ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) 24.09.1984 ਤੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟੈਂਡਰ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ 80% ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 80% ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਪੂਰਵ-ਲੋੜੀਂਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲਪਨਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਪੂਰਨ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਅੱਗੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ, ਪਰ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਬਜ਼ਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਵੇਸਟਿੰਗ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਏ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1894 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਣ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।

17. ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 11ਏ ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 17 (1) ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਐਕਟ, 1894 ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਉਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) ਦੀ ਪਾਲਣਾ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਭਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ 80% ਟੈਂਡਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਂਡਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰਵ-ਲੋੜੀਂਦੀ ਸ਼ਰਤ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਆਪਣਾ ਚਰਿੱਤਰ ਗੁਆ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਲਾਭ ਸਿਰਫ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ ਦੇ 'ਵਿਕਾਰ' ਨੂੰ 'ਗੁਣ' ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

18. ਹਾਲਾਂਕਿ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ- ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ***ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ*** (2020) 8 ਐਸਸੀਸੀ 129 ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਰਐਫਸੀਟੀਐਲਏਆਰਆਰ ਐਕਟ, 2013 ਦੀ ਧਾਰਾ 24 (2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ "ਭੁਗਤਾਨ" ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ 80% ਟੈਂਡਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਆਮ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਭਟਕਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣਾ ਹੈ. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਐਕਟ, 2013 ਦੀ ਧਾਰਾ 24 (2) ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਹੈ।

19. ***ਸਤਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੈਨ*** (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ***ਲਕਸ਼ਮੀ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ*** (2015) 10 ਐਸਸੀਸੀ 241 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

> **"26.** ਇਹ ਧਾਰਾ 17 (1) ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 17 ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਜ਼ੁਰਮਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ"। ਧਾਰਾ 48 (1) ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਬੰਧ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਸਰਕਾਰ ਕਰੇਗੀ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਗਲੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿੱਤੇ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

26.1. ਇਸੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਤਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੈਨ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ। ਧਾਰਾ 5-ਏ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਮਿਲੀ ਸੀ; ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਵਿਡੰਬਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦਾ ਬਾਅਦ ਦਾ ਰੁਖ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਧਾਰਾ 11 ਤਹਿਤ ਫੈਸਲਾ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 17 (3-ਏ) ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਅੱਸੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜ ਨੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਸਾਬਕਾ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜ ਨੂੰ "ਅੱਜ ਤੋਂ ਬਾਰਾਂ ਹਫਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਨਾਮ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ" ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸਿਰਫ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਕਾ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ, ਬੇਅਸਰ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

26.2. ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ *ਸਤਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੈਨ* ਦੀ ਰਾਏ ਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਕਿ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 374, ਪੈਰਾ 16)

"16. ... ਧਾਰਾ 11-ਏ ਦਾ ਅਰਥ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ, ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅੱਸੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿਚਲੇ ਅੰਤਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

26.3. ਦੂਜਾ ਮੁੱਦਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, *ਸਤਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੈਨ ਅਤੇ ਅਵਿਨਾਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ* ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਣਗਿਣਤ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਆਪਣੇ ਅਸਿੱਧੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀ।

ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 16 ਅਤੇ 17 (3-ਏ) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਕੁਆਇਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਾਜ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਨਿਆਂਇਕ ਇਰਾਦਾ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਹ ਘਾਤਕ ਅਭਿਆਸ ਜੋ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅੰਸ਼ਕ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਟੁਕੜੇ-ਟੁਕੜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਕਿ ਇਸ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ, ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਐਕੁਆਇਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬਾਕੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਾਜਬ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਪਰਮਿਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰਫ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਤੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗਾ।

28. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਤਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੈਨ ਦੀ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। *ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਨਸੀਰੁਜ਼ਮਾਨ, ਵਿਭਾਗ। ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਬਨਾਮ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਬੰਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਅਗਰਵਾਲ* ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਵਿਨਾਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਸਤਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੈਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਕੇਸ ਅਵਿਨਾਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਸਤਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੈਨ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਰਣਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੰਬਾਈ ਤੱਕ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵਿਸਥਾਰਤ ਖੋਜ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ, ਨਾ ਕਿ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵਿਕਸਤ ਹੋਏ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ. ਇਹ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਨੁਪਾਤ ਨਿਰਣਾਇਕ ਦੇ ਕਿਊਰੀਅਲ ਸੰਕਲਪ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

29. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜੋ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਹੈ, ਉਹ ਰਾਜ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ *ਸਤਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੈਨ ਅਤੇ ਅਵਿਨਾਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ* ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। 1987 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 1988 ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। 775 ਏ ਬੀ ਸੀ ਡੀ ਈ ਐਫ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ

ਧਾਰਾ 11-ਏ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਪਾਸ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਪਾਅ ਕਰਨ। ਜੇ *ਸਤਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ* ਜੈਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 11-ਏ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕੁਆਇਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਰਗੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਨੁਭਵੀ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਦਲੇਰ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਦੱਸੇ ਗਏ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਜਾਂ ਕਾਰਨ ਦੀ ਹੋਂਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

30. ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਲਏ ਐਕਟ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਵੀ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਾ ਦੇਣਾ ਪਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਸਲ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿੱਚ, ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਾਂਗੇ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਹ ਨਵੀਂ ਧਾਰਾ 4 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ। ਇਹ ਵਿਕਲਪ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਵਿੱਚ, ਐਲਏ ਐਕਟ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹਿੰਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਧਾਰਾ 11-ਏ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਨਿਰਵਿਘਨ ਕਬਜ਼ਾ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਰਹੇਗਾ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 11-ਏ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 17 ਦਾ ਪੱਕਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਅਦਾਲਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਐਕੁਆਇਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਨੀ ਹੀ ਦੁਖੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਇਨਾਮ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਭੁਗਤਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਗਲਤ ਰਾਜ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

20. ਅਸੀਂ ਦੋ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਕਸ਼ਮੀ ਦੇਵੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਵੀ ***ਸਤਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੈਨ*** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ ਫਲਸਫੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਪੈਰਾ -17 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"17. ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 17 (3-ਏ) ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਪਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। **ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ 27 ਜੂਨ, 1990 ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਪੱਤਰ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਕਮ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਇਸ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿ, ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।**

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਇਹ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਧਾਰਾ 17 (3ਏ) ਦੀ ਲੋੜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 11ਏ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ। ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਲਾਭ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਹੈ। **ਸਤਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ *ਜੈਨ*** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਲਈ ਧਾਰਾ 11 ਏ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 17 (3 ਏ) ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ***ਸਤਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੈਨ*** (ਸੁਪਰਾ) ਇਹ ਅਨੁਪਾਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਜੇ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਸਿਰਫ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

21. ਉਪਰੋਕਤ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਇਹ ਕੇਸ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਰਾਹੀਂ ਕੁੱਲ 63.540 ਏਕੜ (101-15-17, 5/6 ਬੀਘਾ) ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 - ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਦੁਆਰਾ 80% ਹੋਣ ਕਰਕੇ 7,48,67,857.73 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਕੋਲ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਰਕਮ ਵੀ 21.12.2002 ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕੁਲੈਕਟਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਸਕੇ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੱਦ ਹੈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 01.01.2003 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ 80% ਟੈਂਡਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

22. ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ 80% ਨਾ ਤਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

23. ਆਮ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤੱਥ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਢਾਲਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ. ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ ਇਕੱਲੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਕੁਆਇਰ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਉਦਯੋਗਿਕ ਲੇਆਉਟ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁੱਲ ਹੱਦ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ 101-15 17, 5/6 ਬੀਘਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਿਰਫ 2-06-1/ 3-0 ਬੀਘਾ ਹੈ। ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਲੇਆਉਟ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵੱਡੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਇਕ 'ਮੰਡੀ' ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਹੱਦ ਵੀ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਲਕਸ਼ਮੀ ਦੇਵੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਕੋਰਸ ਵੀ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਰਾਣੀ ਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨਾਲ, ਬਲਕਿ ਉਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਨਾਮ

ਇਹ ਘਟਨਾ ਪੁਰਾਣੀ ਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ 09.06.2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਢੁਕਵੇਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।

24. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮਾਪਦੰਡ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਿਤੀ 09.06.2008 (ਭਾਵ ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ) ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰੇਗਾ, 1894. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਪਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭ ਦੇਣ ਲਈ, ਇਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਅਸਲ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 17.04.2002 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 04.02.2003 ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵਾਂ ਫੈਸਲਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਸਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਮੁੜ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

25. ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਜੇ ਇਹ ਐਕਟ, 1894 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪਰੀ ਮੈਟੀਰੀਆ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸੰਭਾਵਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਕੇਸ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

26. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

i. (ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 11ਏ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਅੱਸੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਟੈਂਡਰ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਕੇ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਵੇਸਟਿੰਗ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ii. ਜੇ ਲੋੜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਂਡਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਅੱਸੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਕਾਇਆ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਏ ਦੀ ਸਖਤੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਸੰਪੂਰਨ ਵੇਸਟਿੰਗ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨਾ ਹੈ।

(iii) ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 11ਏ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਬਦਲੀ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਢਾਲਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ:

ਉੱਤਰਦਾਤਾ 09.06.2008 ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤਾਰੀਖ ਸਮਝਣਗੇ ਅਤੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਕਟ, 1894 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਪਦੰਡ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਗੇ।

(ਏ) ਉੱਤਰਦਾਤਾ 09.06.2008 ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤਾਰੀਖ ਸਮਝਣਗੇ ਅਤੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਕਟ, 1894 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਪਦੰਡ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਗੇ।

(ਬੀ) ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ 17.04.2002 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਕੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 04.02.2003 ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(ਸੀ) ਉਹ ਤਾਰੀਖ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵਾਂ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ।

(ਡੀ) ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਸਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਮੁੜ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(ਈ) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਖਰਚੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

27. ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

28. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਤੇ ਅਨੁਰਾਗ ਭਾਸਕਰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

(ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ: ਇਰਮ ਜਾਨ, ਐਲਸੀਆਰਏ)

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Yadwinder Singh
Enrl. No. P/956/2016